

QUICKSCAN NATUURWAARDEN

Greutelsweg 42 Wenum

To do:

- Vervolgstappen vleermuizen
- Bescherming bosdeel en grasland
- Maatregelen biodiversiteit
- Aërius berekening

HuninkEcologie
ecologisch onderzoek en advies

QUICKSCAN NATUURWAARDEN

Greutelseweg 42 Wenum

Opdrachtgever:

Opsteller:

Hunink Ecologie

Aanleiding:

Verbouwing

Type onderzoek:

Quicksan natuurwaarden

Locatie:

Greutelseweg 42 Wenum

Projectnummer:

202507151

Datum:

3 september 2025

Status:

Eindrapportage (E1)

Lid Netwerk Groene bureaus

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	<i>Aanleiding</i>	<i>5</i>
1.2	<i>Doel</i>	<i>5</i>
2	WETTELIJK KADER NATUUR IN DE OMGEVINGSWET	6
2.1	<i>Gebiedsbescherming</i>	<i>7</i>
2.2	<i>Soortbescherming</i>	<i>9</i>
2.3	<i>Houtopstanden.....</i>	<i>13</i>
3	GEBIEDSBESCHRIJVING	14
3.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>14</i>
3.2	<i>Voorgenomen werkzaamheden en planning</i>	<i>16</i>
4	ONDERZOEKSMETHODE	17
5	FLORA EN FAUNA.....	18
5.1	<i>Vaatplanten.....</i>	<i>18</i>
5.2	<i>Vleermuizen.....</i>	<i>18</i>
5.3	<i>Grondgebonden zoogdieren.....</i>	<i>20</i>
5.4	<i>Broedvogels.....</i>	<i>21</i>
5.5	<i>Reptielen</i>	<i>22</i>
5.6	<i>Amfibieën</i>	<i>23</i>
5.7	<i>Vissen</i>	<i>23</i>
5.8	<i>Vlinders en libellen</i>	<i>23</i>
5.9	<i>Overige soortgroepen</i>	<i>25</i>
6	TOETSING SOORTBESCHERMING	26
6.1	<i>Schadelijke handelingen.....</i>	<i>26</i>
6.2	<i>Zorgplicht</i>	<i>27</i>
7	TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	28
7.1	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	<i>28</i>
7.2	<i>Kernkwaliteiten en Ontwikkelingsdoelen Vaasen – Wenum.</i>	<i>28</i>
7.3	<i>Kernkwaliteiten en Ontwikkelingsdoelen Kroondomein</i>	<i>29</i>
7.4	<i>Gevolgen van de ingreep op de Groene Ontwikkelingszone.....</i>	<i>30</i>
7.5	<i>Gevolgen van de ingreep op het Gelders natuurnetwerk</i>	<i>30</i>
7.6	<i>Natura 2000</i>	<i>31</i>

8	TOETSING HOUTOPSTANDEN	32
9	ADVIES BIODIVERSITEIT.....	33
10	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	35
	LITERATUUR.....	38
	BIJLAGE 1 SCHADELIJKE HANDELINGEN SOORTENBESCHERMINGSREGIMES	40
	BIJLAGE 2: BEGRIPPEN	41

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Hunink Ecologie heeft opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden ter plaatse van de Greutelseweg 42 in Wenum. Aanleiding hiervoor is het voornemen om de woning op de onderzoekslocatie te verbouwen (plaatsen dakkapel en realiseren uitbouw). In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie opgenomen.

Figuur 1. Ligging van de onderzoekslocatie op topografische kaart.

1.2 Doel

Het doel van deze quickscan is om te beoordelen of door het uitvoeren van de plannen negatieve gevolgen optreden op natuurwaarden. Hierbij wordt getoetst aan soortbescherming, gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden conform Stelsel Omgevingswet. De beoordeling vindt plaats op basis van objectieve gegevens. Hieruit kunnen de volgende conclusies komen:

- Er vinden geen schadelijke handelingen plaats; de plannen kunnen worden uitgevoerd;
- Schadelijke handelingen kunnen worden voorkomen als er rekening wordt gehouden met de specifieke zorgplichten. Dat kan bijvoorbeeld door een aanpassing van het plan, of door het uitvoeren van aanvullende passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen (compensatie).
- Er is aanvullend onderzoek nodig. Bijvoorbeeld soortgericht veldonderzoek naar beschermde soorten.

Daarnaast wordt er bepaald of er een Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor de plannen nodig is.

2 WETTELIJK KADER NATUUR IN DE OMGEVINGSWET

Stelsel Omgevingswet

De Omgevingswet (Ow) brengt regelgeving over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water samen in 1 wettelijk stelsel. De wet vormt daarmee de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet heeft als hoofddoel dat de leefomgeving op een samenhangende manier wordt benaderd. De wet heeft ook als doel om een veilige en gezonde leefomgeving te krijgen en te houden. De regelgeving over de natuur is verspreid over het stelsel van de Omgevingswet.

Het Stelsel Omgevingswet bestaat uit:

- Omgevingswet
- Vier Algemene maatregelen van bestuur (AMvB's)
 1. Omgevingsbesluit (Ob)
 2. Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
 3. Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
 4. Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
- Omgevingsregeling

In de besluiten is een nadere uitwerking van de algemene regels van de Omgevingswet te vinden. Bij de totstandkoming van het stelsel van de Omgevingswet is voorzien in het Aanvullingsspoor Natuur. Deze bestaat uit een wet, een besluit en een regeling. Hierin staat beschreven welke onderdelen van de voormalige Wet natuurbescherming waar in het stelsel Omgevingswet zijn opgenomen.

Maatschappelijke doelen Omgevingswet

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de **intrinsieke waarde van de natuur**, en
 - b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.
- (Artikel 1.3)

Algemene maatregelen van bestuur

Het Omgevingsbesluit (Ob) gaat over bevoegdheden, totstandkomingsprocedures en handhabingsbepalingen. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat instructieregels voor bestuursorganen, zoals de kaders voor vergunningverlening en beoordelingsregels. In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staat de uitwerking van algemene regels voor bouwwerken. Het vervangt het Bouwbesluit en zal eisen bevatten voor natuurinclusief bouwen. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) staat de uitwerking van algemene regels, waaronder een vergunningplicht voor zogenaamde Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten. De regels met gevolgen voor de natuur zijn te vinden in hoofdstuk 11. Deze regels gaan over:

Gebiedsbescherming	Soortbescherming	Houtopstanden
Activiteiten met gevolgen voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden.	Activiteiten met betrekking tot dieren of planten in het wild.	Activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen.

Voor activiteiten van nationaal belang is de Minister (LVVN) het bevoegde gezag. Bij activiteiten die niet zijn aangewezen als nationaal belang, is Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie bevoegd gezag. In de omgevingswet staan hierop enkele uitzonderingen genoemd.

Zorgplichten

De algemene zorgplicht in de Ow is een brede zorgplicht voor de gehele fysieke leefomgeving (artikel 1.6 en 1.7 Ow).

Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit of het nalaten ervan nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht om deze gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken danwel de activiteit achterwege te laten.

De algemene zorgplicht is in principe altijd van toepassing, tenzij een specifieke zorgplicht is opgenomen voor een bepaalde activiteit in de Ow.

2.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Een Natura 2000-gebied is een beschermd natuurgebied van Europees belang. Het aanwijzen van zo'n gebied is voor het beschermen van de leefgebieden van bepaalde dieren en planten en van bepaalde natuurlijke habitattypen. Bescherming is nodig voor het behoud van de biodiversiteit (soortenrijkdom) en om te voldoen aan de verplichtingen van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Alle Natura 2000-gebieden samen vormen een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De regels over de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden zijn verspreid over het gehele stelsel Omgevingswet. Degene die de activiteit verricht, moet kennis opdoen over het Natura 2000-gebied. Het gaat om kennis over de Europese instandhoudingsdoelen waarvoor het gebied is aangewezen. Het gaat daarbij om broedvogels of niet-broedvogels van de Vogelrichtlijn of soorten en habitattypen van de Habitatrichtlijn.

Uitvoeren voortoets Natura 2000

Door het uitvoeren van een voortoets moet worden beoordeeld of er kans is op een significant gevolg op een Natura 2000-gebied. Een significant gevolg is ieder negatief effect dat leidt tot het niet kunnen bereiken van de doelstellingen van een Natura 2000-gebied. Dat geldt ook voor effecten van ingrepen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Voor het bepalen van een mogelijk significant gevolg door depositie van stikstof, is het verplicht gebruik te maken van de Aeries Calculator. Kan een kans op een significant gevolg geheel worden uitgesloten, dan geldt er geen vergunningplicht. Is er wel een kans op een significant gevolg, dan is er sprake van een Natura 2000-activiteit en geldt er een vergunningplicht. Ongeacht de uitkomst, moet vanwege de specifieke zorgplicht worden nagegaan of er nadelige gevolgen zijn ('resteffecten'). De specifieke zorgplicht geldt voor iedereen en vraagt om zoveel mogelijk nadelige gevolgen te voorkomen (passende preventieve maatregelen). Als er ondanks de genomen maatregelen toch verslechterende of versturende gevolgen zijn door de activiteit, moet worden gestopt of moeten zoveel mogelijk passende herstelmaatregelen worden getroffen.

→ Activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied	→ De activiteit heeft mogelijk significant negatieve gevolgen
Worden volgens de voortoets alleen negatieve, maar niet-significant negatieve effecten verwacht, dan is er geen vergunning nodig. De negatieve (niet-significante) effecten moeten volgens de specifieke zorgplicht wel zoveel mogelijk worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt (art. 11.6 Bal).	Komt uit de voortoets dat significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, dan is een vergunning nodig. De activiteit heet dan een 'Natura 2000-activiteit', die volgens artikel 5.1, lid 1 van de Omgevingswet alleen mag worden verricht met een geldige omgevings-vergunning.

Omgevingsvergunning en Passende Beoordeling Natura 2000

Bij de aanvraag van de vergunning moet een Passende Beoordeling worden meegeleverd waarin de kans op en significant gevolg nader in beeld is gebracht. Een Passende Beoordeling is de meest strenge toets, waarbij, indien significant negatieve effecten niet kunnen worden gemitigeerd, alleen een vergunning wordt afgegeven als is voldaan aan de zogenaamde ADC-criteria (geen Alternatief, de aanwezigheid van Dwingende redenen van groot openbaar belang, én de mogelijkheid de effecten te kunnen Compenseren). Voor Natura 2000-activiteiten geldt een beslistermijn van 26 weken aan de hand van de Uniforme Voorbereidingsprocedure (UOV-procedure).

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Provincies zijn verantwoordelijk voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen.

Beschermingsregime voor het NNN

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2e lid Bkl, dat een instructieregel betreft voor de uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuur-netwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”

Onder de Omgevingswet geldt geen strikt 'nee, tenzij'-principe meer. Er is geen noodzaak meer om een groot openbaar belang aan te tonen of reële alternatieven af te wegen om de NNN te mogen aantasten. Bij nadelige gevolgen moet worden gecompenseerd, ook als deze gevolgen niet significant zijn. In de praktijk zal dit vaker leiden tot een compensatieplicht. Doordat er echter onder de Omgevingswet sprake is van een 'ja, mits'-principe, kan een afzwakking van de bescherming van de NNN worden gelezen. De daadwerkelijke afzwakking van de bescherming van de NNN hangt erg af van de uitwerking van de regels in de provinciale Omgevingsverordeningen.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van art. 2.44, lid 2 Ow zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. Bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied. Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Bal.

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat, anderen hanteren een soort ADC-criteria ('nee, tenzij'-principe) en daarmee een juridisch beschermingsregime naast NNN en Natura 2000. Per provincie zijn de regels opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening.

2.2 Soortbescherming

De bescherming van soorten is in Nederland geregeld in verschillende onderdelen van het stelsel Omgevingswet. Wanneer activiteiten gevolgen kunnen hebben voor dieren en planten in het wild, worden dat flora- en fauna-activiteiten genoemd. De Omgevingswet geeft regels over flora- en fauna-activiteiten om soorten te beschermen. Degene die zo'n activiteit uitvoert, moet voldoen aan die regels, zoals de specifieke zorgplicht. Ook kan een vergunningplicht gelden. Het verbod om zonder een geldige omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteiten' te mogen verrichten, geldt voor het verrichten van zogeheten schadelijke handelingen met betrekking tot bepaalde beschermde soorten. Welke soorten beschermd zijn en wat de schadelijke handelingen zijn, is uitgewerkt in drie verschillende beschermingsregimes. Hieronder zijn de regels voor de zorgplichten en de beschermingsregimes nader toegelicht.

Specifieke Zorgplicht

De specifieke zorgplichten staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) genoemd en kennen een specifiekere reikwijdte dan de algemene zorgplicht. In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

Met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten is aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal);
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand, op grond van objectieve gegevens, nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben.

Beschermingsregimes

Naast de zorgplichten, die vooral bedoeld zijn als vangnet voor de bescherming van kwetsbare en bedreigde soorten, is een aantal soorten specifiek beschermd door schadelijke handelingen die niet mogen worden verricht zonder een geldige omgevingsvergunning.

Schadelijke handelingen zijn bijvoorbeeld het doden, verwonden of verstoren van beschermde dieren, het plukken van beschermde planten of aantasten van verblijfplaatsen van beschermde soorten. In bijlage 1 is een overzicht van de schadelijke handelingen opgenomen. Deze zijn onderverdeeld in 3 beschermingsregimes:

Beschermingsregime	Paragraaf Bal	Artikel Bal
<i>Vogelrichtlijnsoorten</i>	§ 11.2.2 Bal	Artikel 11.37 Bal
<i>Habitatrichtlijnsoorten</i>	§ 11.2.3 Bal	Artikel 11.46 Bal
<i>Nationaal beschermde soorten</i>	§ 11.2.4 Bal	Artikel 11.54 Bal

Vogelrichtlijnsoorten

Naast dat vogels doden, verwonden of verstoren en eieren te rapen of te vernielen een schadelijke handeling is, is de belangrijkste schadelijke handeling in de praktijk dat nesten van vogelsoorten van de Vogelrichtlijn niet mogen worden vernield of weggenomen (art. 11.37 Bal). In de praktijk betekent dit dat alle in gebruik zijnde nesten van broedvogels in Nederland in principe beschermd zijn tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen geldt deze bescherming van het nest niet en kunnen nesten worden verwijderd of aangetast. Belangrijk hierbij is dat vogels geen vast broedseizoen kennen.

De bescherming geldt vanaf het moment dat een vogel een aanzet tot een nest heeft tot het moment dat de jongen het nest hebben verlaten. Het nest moet ecologisch kunnen functioneren als voortplantings- en opgroeiplaats. Hoewel de meeste broedvogels broeden in de periode vanaf maart tot en met medio juli, broeden bepaalde soorten al vanaf februari en sommige soorten tot in augustus. Het is dus zaak om tijdig te bepalen welke broedvogels in de invloedssfeer van een plangebied voorkomt, om rekening te kunnen houden met het broedseizoen van vogels.

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest wél 'jaarrond' beschermd is. Het nest en het functioneel leefgebied geniet het hele jaar door bescherming. Het gaat hier voornamelijk om soorten die ieder jaar terugkeren naar dezelfde plek om te broeden en om soorten die afhankelijk zijn van menselijke bouwwerken. Voor deze soorten moeten er voldoende alternatieve broedlocaties zijn in de directe omgeving, en mag het leefgebied niet zodanig worden aangetast dat hierdoor het nest niet meer in stand kan worden gehouden (functioneel leefgebied). Het bevoegd gezag heeft een lijst vastgesteld met vogelsoorten die een jaarrond beschermd nest hebben. Deze lijst kan per provincie verschillen.

Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern (I en II) en Conventie van Bonn (I)

De soorten die beschermd zijn conform art. 11.46 Bal, zijn streng beschermd volgens de regels en verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Ten opzichte van de (vogel)soorten die zijn beschermd conform de Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal), hebben de soorten onder art. 11.46 Bal een strengere formulering van de schadelijke handeling met betrekking tot verstoring van dieren. Het verschil is dat in art. 11.46 Bal is aangegeven dat beschermde dieren niet mogen worden verstoord, ook als er géén wezenlijke invloed is op de populatie. Onder art. 11.37 Bal is dit minder streng, aangezien de schadelijke handeling tot het verstoren van vogels wél gekoppeld is aan het effect op de populatie. Echter, voor de beschermde soorten onder art. 11.46 Bal zijn er meer mogelijkheden voor vergunningsverlening doordat er in de beoordelingsregels voor vergunningverlening met betrekking tot art. 11.46 Bal (art. 8.74k Bkl) meer wettelijke belangen worden genoemd voor vergunningsverlening dan in de beoordelingsregels voor vergunningverlening met betrekking tot art. 11.37 Bal (art. 8.74j Bkl). Hierdoor is de bescherming van vogels in art. 11.37 Bal juridisch gezien strenger dan in art. 11.46 Bal.

Nationaal beschermde soorten (§ 11.2.4 Bal)

De nationaal beschermde soorten (art. 11.54 Bal) zijn te beschouwen als de minder beschermde soorten. Er is sprake van slechts een beperkt aantal schadelijke handelingen met betrekking tot het opzettelijk doden en vangen van dieren, het opzettelijk beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen en het opzettelijk plukken van planten. Een formulering van een schadelijke handeling met betrekking tot het verstoren van dieren, dat wel geldt voor vogels en soorten die streng beschermd zijn conform art. 11.37 Bal en 11.46 Bal, ontbreekt voor de Nationaal beschermde soorten. Wel geldt uiteraard de specifieke zorgplicht. Verder zijn er ook meer mogelijkheden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Algemeen vrijgestelde soorten

Algemeen vrijgestelde soorten zijn soorten waarvan het bevoegd gezag (provincie of het Ministerie) heeft bepaald dat in het kader van beheer, onderhoud of ruimtelijke ontwikkelingen, geen vergunning nodig is om schadelijke handelingen uit te voeren. Wel gelden de zorgplichten. Het bevoegd gezag heeft soorten algemeen vrijgesteld.

Dit geldt voor soorten die een gunstige staat van instandhouding hebben en niet worden bedreigd door de gevolgen van de algemene vrijstelling. Aangezien de staat van instandhouding en de inschatting van het effect op soorten per bevoegd gezag verschilt, heeft iedere provincie een eigen lijst van algemeen vrijgestelde soorten.

Vrijstelling middels een goedgekeurde gedragscode

Als soorten niet algemeen zijn vrijgesteld, maar kunnen de handelingen worden uitgevoerd conform een door de Minister vastgestelde gedragscode, dan geldt alsnog een vrijstelling. Belangrijk is wel dat de gedragscode die wordt aangehouden, ook daadwerkelijk is vastgesteld door de Minister in een ministeriële regeling én dat de handelingen overeenkomen met de beschreven handelingen in de gedragscode. Sommige gedragscodes gelden alleen voor specifieke bedrijven of specifieke situaties. Verder wordt vaak verplicht om de gedragscode in de organisatie te implementeren en om een ecologisch werkprotocol op te stellen om te zorgen dat zorgvuldig wordt gehandeld. Het ecologisch werkprotocol is tevens het bewijs dat conform een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt.

Vergunning soorten

Als er geen algemene vrijstelling geldt of er geen vrijstelling geldt door het werken conform een vastgestelde gedragscode, is een omgevingsvergunning nodig om schadelijke handelingen te mogen verrichten. Een vergunningsaanvraag voor beschermde soorten in art. 11.37, 11.46 of 11.54 Bal, wordt in principe getoetst aan drie criteria (beoordelingsregels § 8.6.2 Bkl):

- 1) Er is sprake van een geldig wettelijk belang;
- 2) Er is geen alternatief;
- 3) de ingreep doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). Belangrijk is met name de aanwezigheid van een geldig wettelijk belang. De wettelijke belangen voor soorten onder de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn zeer beperkt. Naast het wettelijk belang dient er te worden getoetst of er geen andere alternatieven zijn die de soorten minder schade toebrengen. Ieder redelijk alternatief dient te worden meegenomen. Verder is het van belang dat de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit gelden de indieningsvereisten die zijn opgenomen in de Omgevingsregeling (Or). Artikel 16.64 Ow bepaald dat de algemene beslistermijn voor een omgevingsvergunningsaanvraag 8 weken bedraagt (enkelvoudige aanvraag), of 12 weken (meervoudige aanvraag). De eenmalige verlengingstermijn is (ten hoogste) 6 weken.

2.3 Houtopstanden

De regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen staan opgenomen in Afdeling 11.3 Bal. Hierin staat dat het vellen van houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en herplantplicht (art. 11.129 Bal) voor houtopstanden vanaf 10 are of meer of bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen, buiten de zogeheten ‘bebouwingscontour houtkap’ (art. 11.111, lid 2 Bal). Er geldt een aantal uitzonderingen op deze regels. In de definitie van houtopstand in de Omgevingswet staat geen minimale oppervlakte. Dus ook onder de 10 are of maximaal 20 bomen in rijbeplanting is sprake van houtopstand onder de Omgevingswet. Wel blijft het onder de Omgevingswet zo dat voor zo’n kleine omvang de rijksregels over het vellen en herbeplanten niet gelden. Deze zorgplichtbepaling is zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaafbaar. Zo kan er bijvoorbeeld beter worden gehandhaafd tegen illegale kap.

Meldplicht en herplantplicht

In het Besluit activiteit leefomgeving staan de regels voor het vellen en herplanten van een houtopstand. Het is verboden om zonder een melding een houtopstand te vellen. Middels een maatwerkvoorschrift in een Omgevingsverordening kan GS een kapverbod opleggen voor de bescherming van bijzondere natuur- of landschappelijke waarden, voor ten hoogste 5 jaar (art. 11.128 Bal). Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dan geldt een herplantplicht. De herplant moet aan bepaalde voorwaarden voldoen. GS heeft de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften op te stellen (art. 11.119 Bal). Volgens het IPLO moeten deze gegevens worden uitgewerkt in een herbeplantingsplan.

3 GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidige situatie

De onderzoekslocatie betreft een woonboerderij op landgoed Kroondomein Het Loo. De woning staat leeg. De woning, gebouwd in 1925, heeft dakbedekking van dakpannen en muren die bestaan uit steensmetselwerk. Aan de oostzijde is een dakkapel aanwezig. De bovenverdieping bestaat uit een woonlaag met slaapkamers. Er is geen aparte zolderruimte die toegankelijk is. Ten noorden van de woning bevindt zich een houten kapschuur. Tevens is er aan de noordzijde van de woning een tuin met voornamelijk buxus en een beukenhaag. Het noordelijke en oostelijke gedeelte van het terrein bestaat uit bos. In het zuidoosten van de onderzoekslocatie bevindt zich een soortenrijk grasland dat doorloopt tot aan de woning. Ten noorden van de onderzochte locatie ligt een bosgebied dat deel uitmaakt van het Kroondomein. Tussen de onderzoekslocatie en het bos is een wildraster aanwezig. Het landschap waarin de woning is gelegen wordt gekenmerkt door kleinschalig agrarisch cultuurlandschap met verschillende landschapselementen.

In figuur 2 is de begrenzing van de onderzoekslocatie op een luchtfoto weergegeven. Figuur 3 t/m 10 geven een impressie van de onderzoekslocatie.

Figuur 2. Begrenzing van de onderzoekslocatie (witte lijn).

Figuur 3: Achterzijde woonboerderij, zuidoostzijde.

Figuur 4: Voorzijde woonboerderij, noordzijde.

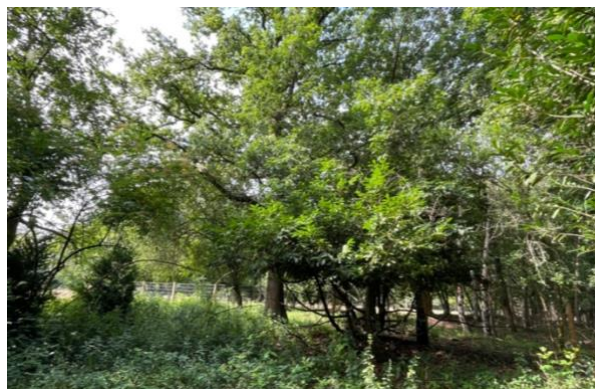
Figuur 5: Binnenzijde woonkamer.

Figuur 6: Binnenzijde bovenverdieping.

Figuur 7: Kapschuur.

Figuur 8: Bosdeel op noordwestelijke deel.

Figuur 9: Overzicht onderzoekslocatie.

Figuur 10: Ligging van de onderzoekslocatie in het landschap.

3.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

De opdrachtgever is voornemens de woning te kopen. Voorafgaand aan het betrekken van de woning dienen verduurzamingsmaatregelen te worden uitgevoerd om aan de huidige kwaliteits- en comforteisen te voldoen. De initiatiefnemer is voornemens de woning te isoleren (dak) en een dakkapel te plaatsen. Aan de westzijde van de woning komt een uitbouw. De kapschuur blijft onveranderd. Er worden geen bomen gekapt. De werkzaamheden beperken zich tot het bestaande bouwblok (woonbestemming). Er zijn nog geen tekeningen voorhanden omdat de initiatiefnemer in de verkennende fase is en de woning nog niet heeft gekocht.

4 ONDERZOEKSMETHODE

De quickscan natuurwaarden bestaat uit een literatuuronderzoek en een veldbezoek.

In de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is gezocht naar beschermde en bedreigde soorten die in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voorkomen. Dit is gedaan in een staal van 500 meter rond de onderzoekslocatie.

Er is beoordeeld of er in de omgeving van de onderzoekslocatie beschermde gebieden aanwezig zijn die negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen plannen. Hierbij is ook gekeken naar Europese instandhoudingsdoelen voor Natura 2000 en kernkwaliteiten van het Natuurnetwerk Nederland. Aan de hand van gemeentelijke gegevens is tevens een toetsing gedaan of de regels voor houtopstanden gelden en of er aandachtspunten zijn ten aanzien van biodiversiteit.

Op 26 juli 2025 is door Hunink Ecologie een veldbezoek gebracht aan de onderzoekslocatie om de situatie te bekijken, (aanvullende) waarnemingen te doen en de locatie op geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen. Hierbij is gelet op beschermde flora en fauna, waaronder soorten van de Rode Lijst en het mogelijke gebruik van de locatie door deze soorten.

5 FLORA EN FAUNA

5.1 Vaatplanten

De onderzoekslocatie bestaat uit een woonboerderij met kapschuur aan de rand van een (schraal) grasland. Soorten die in het grasland zijn waargenomen zijn gewoon biggenkruid, duizendblad, jacobskruiskruid, grasmuur en schapenzuring. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten of planten van de Rode Lijst aangetroffen. Het grasland komt tot aan de woning en heeft potentie om nog bloemrijker te worden (zie hoofdstuk biodiversiteit). De tuin is slecht onderhouden en daardoor verwilderd. De begroeiing bestaat onder andere uit doorgegroeide buxus. Er zijn geen beschermde of zeldzame planten aangetroffen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk, de ingreep heeft geen nadelige gevolgen voor deze soortgroep.

5.2 Vleermuizen

Uit de bureaustudie bij de NDFF is gebleken dat er geen onderzoek is gedaan naar vleermuizen in de omgeving van de Greutelseweg. Er zijn in een straal van 1 kilometer rondom de onderzoekslocatie geen waarnemingen van vleermuizen bekend. Gezien de omgeving van de onderzoekslocatie zijn wel vleermuizen te verwachten. Zo is de omgeving uitermate geschikt voor algemene soorten als de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Daarnaast zouden ook soorten als rosse vleermuis, bosvleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis voor kunnen komen, evenals de franjestaart. De watervleermuis, de gewone grootoorvleermuis en de franjestaart worden jaarlijks in de winterobjecten op de Veluwe geteld.

Verblijfplaatsen

De woning op de onderzoekslocatie is geschikt voor vleermuizen. Tussen de muur en het dakoverstek zijn smalle kieren aanwezig waardoor vleermuizen naar binnen kunnen kruipen. Op de vensterbank en het kozijn aan de voorzijde en achterzijde van de woning zijn enkele vleermuiskeutels aangetroffen. Ook zijn er vleermuizen gehoord tijdens het veldbezoek. Gelet op de beperkte hoeveelheid keutels, de afmeting van de keutels (ongeveer 4,5x1,7mm) en het formaat van de kieren, waar de vleermuizen door naar binnen kunnen gaan, wordt verwacht dat het om gewone dwergvleermuis gaat. Een zekere identificatie op basis van uitwerpselen van gewone dwergvleermuizen is niet geheel betrouwbaar. Uitwerpselen van een gewone dwergvleermuis, die tijdens de vlucht zijn afgezet voor een verblijfplaats hebben een gemiddelde diameter van 1,8 mm (1,7–2,5 mm, n = 38, VIERHAUS en BÜLOW 1978). Uit onderzoek Van WIERSEMA (1979) komen gemiddelde diameters van 2,18; 2,21; 2,27 mm (2,04–3,39 mm, n = 185) Bron: Die Fledermäuse Europas, Franz Krapp). Alleen door middel van detectoronderzoek is de soort met zekerheid vast te stellen. Hiermee kunnen de geluiden van de (uitvliegende) vleermuizen worden gedetecteerd en kan de soort op naam wordt gebracht. De woning heeft enkelsteens muren. Dat wil zeggen dat er geen spouwruimte aanwezig is, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Omdat de woning niet wordt bewoond, wordt deze niet verwarmd. Vleermuizen kunnen in zachte winters onder de dakpannen verblijven. Omdat het onder de pannen niet vorstvrij is, wordt het niet verwacht dat er in koude periodes vleermuizen aanwezig zijn. Gelet op de kenmerken van het gebouw is deze geschikt als zomer- kraam- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en als zomer- en paarverblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis. Door de beperkte toegangsruimte worden andere vleermuissoorten niet

verwacht. De kapschuur is geschikt voor de gewone grootoorvleermuis. Er zijn tijdens de inspectie in de kapschuur geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

Figuur 11. Aan de voorzijde en achterzijde van de woningen zijn smalle kieren tussen de muur en het dakoverstek waar vleermuizen doorheen kunnen kruipen. Op de vensterbank en het kozijn zijn enkele vleermuiskutels aangetroffen. Gelet op de afmetingen naar verwachting van gewone dwergvleermuis.

Foerageergebied en vliegroutes vleermuizen

Vleermuizen gebruiken landschappelijke structuren zoals bomenrijen en watergangen als vliegroutes. Deze lijnvormige elementen zijn belangrijk voor het functioneren van een populatie vleermuizen. Vaak worden vaste vliegroutes gebruikt om te migreren naar bekende foerageergebieden. Tuinen, parken en natuurgebieden kunnen als foerageergebied worden gebruikt. Het onderbreken of wegvallen van een vliegroute of wegnemen van foerageergebied kan zeer negatief zijn voor de plaatselijke vleermuispopulatie. De onderzoekslocatie en omgeving is zeer geschikt voor vleermuizen om te foerageren. Er vinden geen verandering plaats aan het groen die van invloed zijn op vleermuizen. Er worden geen bomen gekapt. Het is van belang de omgeving zo donker mogelijk te houden. Zolang er geen toename is van verlichting is er geen sprake van verstoring van foerageergebied.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat boommarter, bosmuis, damhert, das, edelhert, eekhoorn, egel, haas, mol, ree, vos en wild zwijn in de omgeving van de onderzoekslocatie voorkomen. Gelet op de ligging van de woning, aan de bosrand in kleinschalig landschap, zijn al deze soorten in de nabijheid te verwachten.

Boommarter en steenmarter

Van de soorten die in de omgeving voorkomen, kan de boommarter in woningen verblijven. De andere soorten komen voor in natuurlijke omgevingen. Tijdens het veldbezoek is de binnenzijde en buitenzijde van de woning geïnspecteerd op geschiktheid en gebruikssporen van de boommarter of steenmarter. Deze locatie is door de ligging en leegstand geschikt voor de boommarter. Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van bewoning door marters aangetroffen. De buitenzijde van het dak is ook geïnspecteerd. Een steenmarter heeft een ruimte nodig van ongeveer 5 centimeter (bron: Landschapsbeheer Gelderland). De ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot bedraagt drieënhalve centimeter. Hierdoor is het voor de boommarter en steenmarter niet mogelijk om via het dak de woning binnen te komen.

Figuur 12. Opgetilde dakpan. De ruimte tussen de pannen en het dakbeschot is te klein voor marters. Er is isolatiemateriaal aanwezig.

Grote zoogdiersoorten

De grote zoogdiersoorten das, damhert, edelhert, haas, ree, vos en wild zwijn hebben binnen de onderzoekslocatie geen vaste voortplanting- of verblijfplaatsen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen bewoning- of verblijfssporen binnen de onderzoekslocatie aangetroffen. Grote zoogdieren leven in de omgeving en zullen op de aangelegen landerijen en in de bossen foerageren. Om de impact van de werkzaamheden tot een minimum te beperken, wordt geadviseerd om deze uit te voeren vanaf zonsondergang tot zonsopkomst. Hiermee wordt vermeden dat er bouwlampen nodig zijn die verstorend werken op foeragerende zoogdieren in de omgeving. Op deze manier is er geen sprake van negatieve gevolgen op de soorten door uitvoering van de werkzaamheden.

Kleine zoogdiersoorten

Kleinere soorten zoals de bosmuis, rosse woelmuis, eekhoorn, egel en mol kunnen wel op de onderzoekslocatie worden aangetroffen. De eekhoorn nestelt in bomen, er zijn geen nesten van de eekhoorn aangetroffen. Er worden geen bomen gekapt. Muizen en egels kunnen in het bosgedeelte van de onderzoekslocatie voorkomen. Ze vinden schuilgelegenheid tussen de lage begroeiing. Het bosgedeelte en het omliggende grasland op de onderzoekslocatie is geschikt voor kleine marterachtigen zoals de wezel en de bunzing. Voor de hermelijn is de locatie minder geschikt vanwege het ontbreken vochtige gebieden in de directe omgeving. Er zijn ook geen waarnemingen uit de omgeving bekend. De ingreep heeft geen betrekking op het bosgedeelte en het grasland, waardoor geen sprake is van negatieve effecten op kleine marterachtigen of andere kleine zoogdieren. Ten aanzien van zoogdieren is er geen sprake van schadelijke handelingen (geen overtreding wetgeving). Om nadelige gevolgen te voorkomen worden in het kader van de zorgplicht in hoofdstuk 6 enkele voorzorgsmaatregelen voorgesteld.

5.4 Broedvogels

De onderzoekslocatie bevindt zich in een vogelrijk gebied. In de omgeving zijn 78 verschillende soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna bekend. Hiervan zijn er 29 vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. Het gaat om verschillende soorten als roofvogels, uilen, spechten, hollenbroeders en erfvogels.

Jaarrond beschermde soorten

De huismus, gierzwaluw en spreeuw zijn broedvogels die gebruik maken van gebouwen om te nestelen. Hiervoor gebruiken de soorten meestal ruimtes onder dakpannen. Nesten van gierzwaluwen zijn voornamelijk binnen de bebouwde kom te vinden. Het habitat op de onderzoekslocatie is voor de gierzwaluw niet geschikt. Tijdens het veldbezoek zijn er geen aanwijzingen gevonden dat huismussen of spreeuwen van de locatie gebruik maken. Een leegstaande woning in het buitengebied is voor huismussen minder aantrekkelijk. Dit komt doordat er door het ontbreken van menselijke activiteit minder voedsel is te vinden. De ruimte onder de kantdakpannen is niet toegankelijk door de aanwezigheid van windveren. Het is redelijkerwijs uitgesloten dat huismus, gierzwaluw of spreeuw van de onderzoekslocatie gebruik maken.

Boerenzwaluwen nestelen in de kapschuur, er zijn enkele nesten aanwezig. De schuur blijft behouden. Het is verplicht om de toegankelijkheid van de kapschuur voor de boerenzwaluw te waarborgen. De functie voor de soorten kan worden versterkt (zie hoofdstuk biodiversiteit). In en rond de kapschuur en de woning zijn geen sporen van uilen aangetroffen, zoals braakballen of uitwerpselen van steenuil of kerkuil.

Op de onderzoekslocatie zijn geen bomen met holtes of horsten (nesten van roofvogels) aangetroffen. Tijdens het veldbezoek is wel een plukplek aangetroffen van een houtduif. Hier heeft een havik of sperwer een houtduif geplukt in de beschutting van het bosgedeelte van de onderzoekslocatie. In het bosgedeelte zijn geen sporen van uilen, zoals de bosuil of ransuil, aangetroffen. Het bosgedeelte blijft gehandhaafd en de gebruiksfunctie van de onderzoekslocatie blijft hetzelfde. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten zijn redelijkerwijs uitgesloten.

Overige vogelsoorten

Algemene soorten als de merel en heggenmus kunnen gebruik maken van de bomen en struiken op de onderzoekslocatie.

5.5 Reptielen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn waarnemingen van de ringslang, hazelworm, zandhagedis en levendbarende hagedis bekend.

De ringslang is een ongevaarlijke slang die waargenomen is in het agrarisch cultuurlandschap. De ringslang komt vooral voor in natte gebieden, waar voldoende schuilgelegenheid is. Ook op en aan de randen van de Veluwe is de ringslang te vinden. Broeihopen of composthopen kunnen worden gebruikt als voortplantingsplek. Hierin worden eieren gelegd die door het broeiende materiaal warm blijven en uitkomen. Composthopen of takkenhopen kunnen ook als winterverblijf worden gebruikt. Het kan niet worden uitgesloten dat de ringslang incidenteel op de onderzoekslocatie kan worden aangetroffen. Er is geen sprake van specifiek habitat met vaste voortplantingsplekken of rustplekken voor de ringslang.

De waarnemingen van de hazelworm en de levendbarende hagedis zijn gedaan in het Wieselsche Bosch. De hazelworm komt voor halfopen landschappen zoals bosranden en heidevelden. Deze soort heeft een afwisseling van zon- en schaduwplekken nodig en houdt zich graag schuil onder dood hout of stenen. Het kan niet worden uitgesloten dat de hazelworm incidenteel op de onderzoekslocatie kan worden aangetroffen.

De levendbarende hagedis en zandhagedis stellen specifiekere eisen aan hun leefomgeving: open, zonnige plekken met kruidenrijke vegetatie, vaak in heidevelden, spoordijken of open bosranden. De zandhagedis heeft open zandige plekken nodig. Het habitat op de onderzoekslocatie is niet optimaal voor deze soorten. Het wordt niet verwacht dat deze soorten op de onderzoekslocatie voorkomen.

Het op basis van de habitatkenmerken niet aannemelijk dat reptielen structureel op de onderzoekslocatie verblijven. Incidenteel gebruik door de ringslang en hazelworm kan echter niet volledig uitgesloten worden. Omdat er geen broeihopen, waterpartijen of geschikte overwinteringsplekken aanwezig zijn en de habitats voor de meeste soorten niet voldoen aan hun specifieke eisen, worden negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden redelijkerwijs uitgesloten. Er is geen nader onderzoek naar reptielen noodzakelijk. Vrijblijvend kan in het kader van biodiversiteit de geschiktheid van het terrein voor reptielen worden verbeterd, zoals opgenomen in hoofdstuk biodiversiteit.

5.6 Amfibieën

In de omgeving zijn waarnemingen bekend van de bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad, kleine watersalamander, Alpenwatersalamander en Italiaanse kamsalamander. De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor amfibieën. In het bosgedeelte kan de bruine kikker en gewone pad schuilgelegenheid vinden. Voortplantingswater is niet aanwezig. Beschermde soorten worden niet verwacht.

5.7 Vissen

Wegens het ontbreken van oppervlaktewater kan de aanwezigheid van vissen op de onderzoekslocatie worden uitgesloten. Negatieve effecten op vissen zijn uitgesloten.

5.8 Vlinders en libellen

Door het ontbreken van water vormt de onderzoekslocatie geen geschikt voortplantingshabitat voor libellen. De onderzoekslocatie vormt wel geschikt leefgebied voor vlinders. In de omgeving zijn 20 verschillende vlindersoorten waargenomen, waaronder de ernstig bedreigde bosparelmoevlinder. In het bloemrijke grasland op de onderzoekslocatie kunnen vlinders nectar vinden. Tijdens het veldbezoek is het bruin zandoogje waargenomen, een kenmerkende soort voor schrale bloemrijke graslanden. Bruine vuurvinder (Rode Lijst), koevinkje en kleine vuurvinder zijn ook kenmerkende soorten die verwacht kunnen worden. De soorten houden van bloemrijk grasland, met zonnige open plekken, lage vegetatie en bosranden. Voor vlinders zijn specifieke waardplanten essentieel voor hun voortplantingscyclus en overleving. De bruine vuurvinder en kleine vuurvinder zet haar eitjes bij voorkeur af op zuringsoorten, zoals schapenzuring en veldzuring, die dienen als voedselbron voor de rupsen. Schapenzuring is in het grasland op de onderzoekslocatie aanwezig. Het hooibeestje is afhankelijk van verschillende grassoorten, waaronder rood zwenkgras en schapengras. In het kader van versterking van biodiversiteit en de wettelijke zorgplicht zijn maatregelen verwoord in hoofdstuk 6.2 en 9.

Figuur 13. Bruin zandoogje op bloemrijk grasland op de onderzoekslocatie.

De bosparelmoevlinder is een zeer zeldzame en beschermde standvlinder. De soort komt alleen plaatselijk op de Veluwe voor op grazige, kruidenrijke en zonnige plaatsen in bossen. De belangrijkste nectarplanten zijn gele composieten die in bosranden groeien, zoals jacobskruiskruid, biggenkruid en havikskruid (bron: Vlinderstichting). Biggenkruid en Jacobskruiskruid groeit in het grasland op de onderzoekslocatie. Waardplanten zijn vooral hengel, maar ook vingerhoedskruid, smalle weegbree en ereprijs soorten. De waardplant hengel parasiteert vooral op de zomereik, maar ook op berk en bosbes. De vliegplaatsen van de bosparelmoevlinder zijn vaak klein. De onderzoekslocatie zal geen specifieke vliegplaats of voortplantingsplaats voor de bosparelmoevlinder vormen. De soort kan wel worden aangetroffen op de gele composieten in het grasland, die een nectarbron vormen. De voorzorgmaatregelen zijn hetzelfde als voor de andere graslandvlinders (zie hoofdstuk zorgplicht 6.2)

5.9 Overige soortgroepen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn verschillende soorten van de Rode Lijst aangetroffen. De meest opvallende is de ligging van de onderzoekslocatie in het leefgebied van het vliegend hert. Deze grote kever leeft op de Veluwe en heeft ook binnen Natura 2000 een beschermde status. Tijdens het veldwerk van de quickscan is een achtervleugel aangetroffen van een vliegend hert. De achtervleugel is 4 centimeter lang, dun en transparant en wordt gebruikt om te vliegen. De soort is met deze waarneming vastgesteld op de onderzoekslocatie. Het vliegend hert heeft een voorkeur voor oude loofbossen met open plekken, dood hout en zonnige bosranden. De soort leeft vooral in gebieden waar rottend hout van eik, berk of andere loofbomen aanwezig is, omdat de larven daarin ontwikkelen. Op en rond de onderzoekslocatie zijn oude eiken aanwezig die interessant zijn voor het vliegend hert. De oude eik op de onderzoekslocatie vormt geen sporen van rotting. In de omgeving zijn wel oude eiken aangetroffen met rottingsplekken die potentieel geschikt zijn als keverboom. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op het leefgebied van het vliegend hert.

Figuur 14. Aangetroffen achtervleugel van vliegend hert op de onderzoekslocatie.

In de omgeving is een waarneming van de rode koekoekshommel bekend. Deze is opgenomen op de Rode Lijst met als status bedreigd. De rode koekoekshommel legt haar eieren in nesten van andere hommels. Ook is de bremzandbij aangetroffen, met als status kwetsbaar. Verder is er een waarneming van een wijngaardslak bekend. Het leefgebied van deze soorten wordt als gevolg van de ingreep niet aangetast.

6 TOETSING SOORTBESCHERMING

In het vorige hoofdstuk staan de resultaten van het verkennende onderzoek naar flora en fauna. Voor de relevante soorten staat in dit hoofdstuk beschreven of de activiteiten gevolgen kunnen hebben voor dieren en planten in het wild. Wanneer dat het geval is, worden dat flora- en fauna-activiteiten genoemd. Degene die zo'n activiteit uitvoert, moet voldoen aan de regels uit de Omgevingswet, zoals de specifieke zorgplicht. Ook wordt beoordeeld of een vergunningplicht geldt.

6.1 Schadelijke handelingen

Het verbod om zonder een geldige omgevingsvergunning 'flora- en fauna-activiteiten' te mogen verrichten, geldt voor het verrichten van zogeheten schadelijke handelingen met betrekking tot bepaalde beschermde soorten ([zie bijlage 1](#)).

Vleermuizen

Bij werkzaamheden aan het dak zullen er schadelijke handelingen plaatsvinden met betrekking tot vleermuizen. Het verstoren van vleermuizen, zowel fysiek als de omstandigheden van een verblijfplaats, betekent een overtreding van de natuurwetgeving. Er is in dat geval sprake van een zogeheten flora- en fauna- activiteit, waarvoor vergunning nodig is. Dat geldt ook wanneer er op dat moment geen vleermuizen aanwezig zijn. Voor vleermuizen geldt een streng provinciaal toetsingskader, waarbij er een geldig wettelijk belang moet worden aangetoond. Ook moet er een afweging plaatsvinden van alternatieven die geen of minder negatieve gevolgen hebben voor vleermuizen. Voor vleermuizen is het noodzakelijk om zowel tijdelijke als permanente verblijfplaatsen te faciliteren.

Er zijn maatregelen noodzakelijk om de functie van onderzoekslocatie voor vleermuizen te behouden. Er is informatie nodig over welke vleermuissoort van de woning gebruik maakt en welke functie het heeft. Een natuurvergunning wordt verleend als er volwaardig soortgericht onderzoek heeft plaatsgevonden conform het vigerende onderzoeksprotocol voor vleermuizen (BIJ12). Voor verblijfplaatsen zijn meerdere soortgerichte veldbezoeken benodigd, tussen half mei en eind september. De functies die onderzocht dienen te worden zijn zomer- kraam- en paarverblijfplaats. Een onderzoek naar deze functies dient plaats te vinden gedurende de maanden mei tot en met september.

Omdat de aanwezigheid van vleermuizen tijdens de quickscan al is aangetoond en er een inschatting is gemaakt van soort en functie, kan er mogelijk maatwerk worden toegepast. De gemeente Apeldoorn maakt gebruik van een soortmanagementplan voor vleermuizen. Dit is interessant voor particuliere huizenbezitters omdat hiermee proceduretijden verkorten. Deze is echter alleen van toepassing op de bebouwde kom en kan niet voor deze locatie worden gebruikt. Een vorm van maatwerk zou het opstellen en werken volgens een ecologisch werkprotocol zijn. De provincie Gelderland is het bevoegde gezag en kan beoordelen of maatwerk voor deze locatie mogelijk is.

Er worden geen bomen gekapt. Het is van belang de omgeving zo donker mogelijk te houden. Zolang er geen toename is van verlichting is er geen sprake van verstoring van foerageergebied.

Broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd

Algemene soorten als de merel en heggenmus kunnen gebruik maken van de bomen en struiken op de onderzoekslocatie. Ten behoeve van de uitbouw wordt begroeiing in de vorm van een haag en lage begroeiing verwijderd. Door dit buiten de broedperiode uit te voeren, worden overtredingen van de natuurwetgeving voorkomen. De broedperiode start bij het maken van een nest tot het uitvliegen van de jongen. Daarvoor wordt geen vaste periode gehanteerd. In de periode van september tot februari kan er doorgaans gewerkt worden zonder het risico nesten te verstoren.

Broedvogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd

Boerenzwaluwen nestelen in de kapschuur, er zijn enkele nesten aanwezig zijn. De schuur blijft behouden. Het is verplicht om de toegankelijkheid van de kapschuur voor de boerenzwaluw te waarborgen. De broedperiode van de boerenzwaluw loopt van eind maart tot eind september.

6.2 Zorgplicht

Een handeling valt onder een (specifieke) zorgplicht als degene die de activiteit verricht weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen. Bij een artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat meestal een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen (**passende preventieve maatregelen**).
- Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (**passende herstelmaatregelen**).
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Het bosgedeelte op de onderzoekslocatie vormt een leefgebied voor kleine zoogdieren. Ook kan incidenteel een hazelworm worden aangetroffen. Ook zullen er broedvogels aanwezig zijn. Hoewel de werkzaamheden geen betrekking hebben op het bosgedeelte, wordt geadviseerd het bosdeel te beschermen van de werkzaamheden door het plaatsen van lint of bouwhekken. Hiermee wordt voorkomen dat er tijdens de werkzaamheden gebruik gemaakt kan worden van dit deel van de onderzoekslocatie. Bijvoorbeeld als opslag van materiaal, materieel, gereedschap of anderszins menselijke activiteiten. Geadviseerd wordt tijdelijke opslag van materialen op het verharde deel van de onderzoekslocatie te plaatsen. Om de impact van de werkzaamheden tot een minimum te beperken, wordt geadviseerd om deze uit te voeren vanaf zonsondergang tot zonsopkomst. Hiermee wordt vermeden dat er bouwlampen nodig zijn die verstorend werken op foeragerende zoogdieren in de omgeving. De bruine vuurvlieder is opgenomen op de Rode Lijst en vraagt specifieke zorgplicht. Ook kan de bospaerlmoervlieder op het bloemrijke grasland worden aangetroffen. Bij de werkzaamheden dient het bloemrijk grasland, net als het bosgedeelte te worden beschermd/afgeschermd.

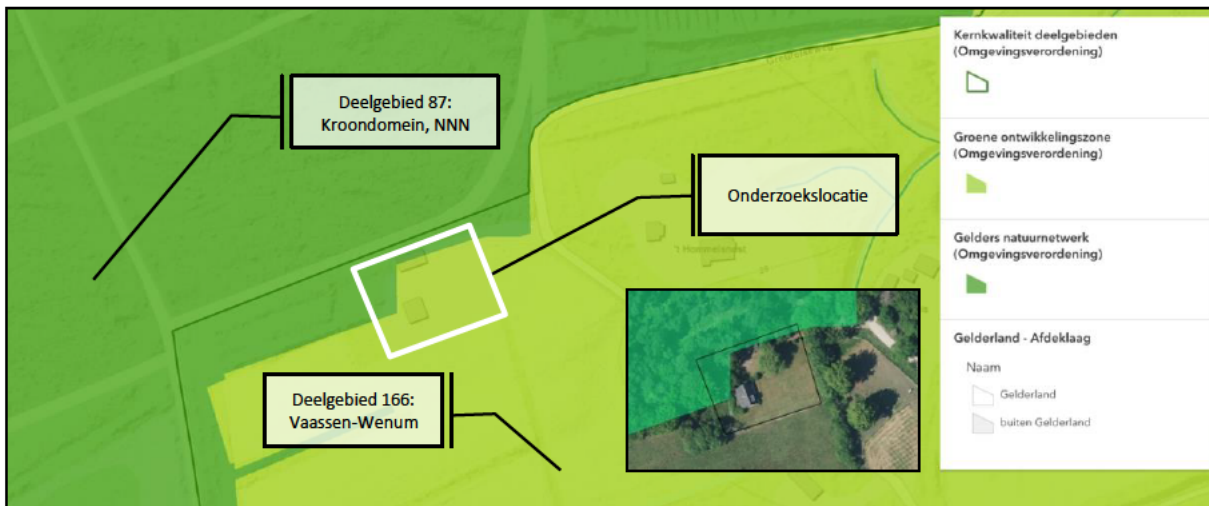
Samengevat:

- Afschermen bosgedeelte tijdens werkzaamheden
- Afschermen bloemrijk grasland tijdens de werkzaamheden
- Alleen met daglicht werken (geen bouwlampen)

7 TOETSING GEBIEDSBESCHERMING

7.1 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt deels onderdeel uit van het van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De locatie betreft grotendeels Gelderse Ontwikkelingszone en voor een deel Gelders Natuurnetwerk (zie figuur 15). In paragraaf 7.2 en 7.3 zijn de kernkwaliteiten voor deze twee gebieden omschreven.

Figuur 15: Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het de Groene Ontwikkelzone (lichtgroen).

7.2 Kernkwaliteiten en Ontwikkelingsdoelen Vaassen – Wenum.

De onderzoekslocatie is gelegen in deelgebied 166. Vaassen – Wenum. Dit betreft een waardevol overgangsgebied tussen de Veluwe en de IJsselvallei.

Kernkwaliteiten natuur en landschap

- Overgangsgebied tussen de Veluwe en de IJsselvallei met gradiënten en kwelzones
- Onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe
- Ecologische verbinding Oost-Veluwe - IJssel langs de weteringen en de Grift voor kamsalamander en winde.
- Leefgebied das en steenuil.
- Sprengen- en bekencomplexen, natte schraallanden in het Korte Broek en bij Wiesel.
- Cultuurhistorische waarden van onder meer nederzettingen, sprengen en watermolens, oude ontginningen (enken) en boerderijen.
- Landgoed Cannenburgh, met onder meer natte bosjes.
- Kleinschalig landschap met veel opgaande landschapselementen.

Ontwikkelingsdoelen Gelders natuurnetwerk en Groene Ontwikkelzone

- Ontwikkeling ecologische verbinding Oost-Veluwe - IJssel langs de weteringen en de Grift: singels, graslanden, plas-drasbermen en moeraszones, aansluitend op het omringende landschap.
- Vermindering barrièrewerking A50 en N794
- Ontwikkeling natte schraallanden en singels langs de beekoevers.
- Ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën.

- Ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen.
- Ontwikkeling van het kleinschalig landschap langs de voet van de Veluwe; houtsingels, beken en (schrale) graslanden.

7.3 Kernkwaliteiten en Ontwikkelingsdoelen Kroondomein

Het Gelders natuurnetwerk bij de onderzoekslocatie betreft deelgebied 87, Kroondomein. Het Kroondomein maakt deel uit van de Veluwe en kenmerkt zich door droge, voedselarme bossen, uitgestrekte zandverstuivingen en heidevelden. Lokaal zijn ontginningen aanwezig. Het gebied is integraal onderdeel van het Nationaal Landschap Veluwe en valt binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied Veluwe, met bijbehorende beschermde habitats en soorten.

Kernkwaliteiten natuur en landschap

- Grote diversiteit aan bossen (naald- en loofhout), met relatief oude bosstructuren en waardevolle malebossen zoals het Gortelse en Vierhousterbos (wintereik, beuk).
- Aanwezigheid van unieke abiotische kenmerken waaronder de stuwwal van de Oostelijke Veluwe, brongebieden, sprengen en vennen (o.a. aan de westflank).
- Herkenbare landschappelijke elementen zoals de enk bij Niersen en de kampen bij Gortel.
- Leefgebied voor groot wild zoals edelherten en wilde zwijnen, evenals beschermde soorten als de das en de kamsalamander.
- Specifieke parels waaronder het Motketelgebied (oude boskernen met natte vegetaties), het Hoog Soerense Veld (droge heide en wintereikenbos), en De Bieze (natte heide en vennen met bijzondere flora).
- Cultuurhistorische waarden, zichtbaar in grafheuvels, oude ontginningen, boerderijen en traditionele beheersvormen zoals hakhout.
- Belangrijke aardkundige waarden op het gebied van bodem en grondwater, met het gebied als waterreservoir.

Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap

- Bevorderen van de omvorming en verdere ontwikkeling van oud bos, bosranden en de overgangszones naar heide.
- Stimuleren van de ontwikkeling van natte heide, met bijzondere plantensoorten en de heikikker.
- Creëren en versterken van biotopen voor reptielen en andere beschermde soorten.
- Verbeteren van het leefgebied voor groot wild en de mogelijkheden voor uitwisseling met de omliggende gebieden, inclusief het verminderen van barrièrewerking door infrastructuur (zoals de N344).
- Behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische patronen, onder meer door traditioneel beheer (zoals hakhoutbeheer).
- In de Groene Ontwikkelingszone: verdere ontwikkeling van nederzettingen (Niersen, Gortel), herstel van sprengen en beken, en verbetering van ecologische waarden van cultuurgronden.
- Versterken van de beleefbaarheid van het cultuurhistorisch landschap.

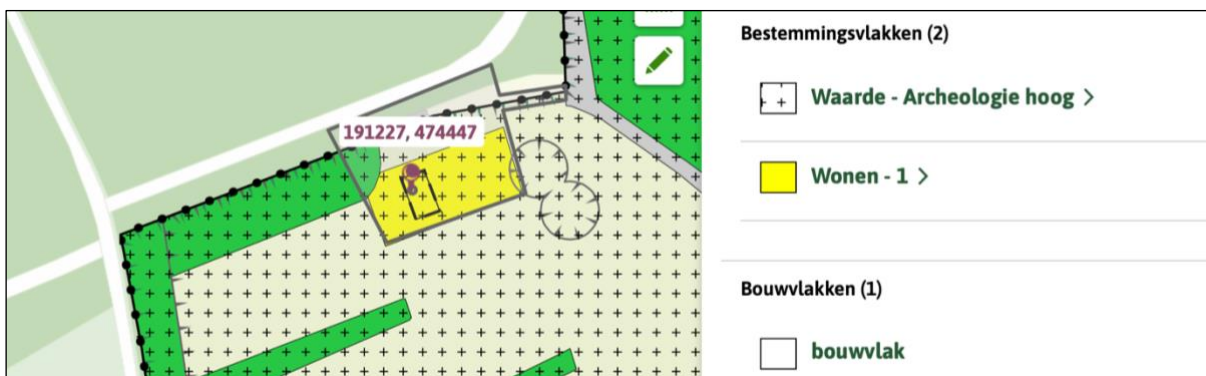
Deze kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen benadrukken het belang van een samenhangende benadering voor behoud, herstel en duurzame ontwikkeling van het Kroondomein, met aandacht voor zowel natuurwaarden als cultuurhistorische aspecten binnen het bredere kader van de Veluwe.

7.4 Gevolgen van de ingreep op de Groene Ontwikkelingszone

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de Groene ontwikkelingszone. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op locaties binnen de Groene Ontwikkelingszone, laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:

- a. de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en
- b. de samenhang niet verloren gaat.

Bij bouwen of ontwikkelen in de Groene Ontwikkelingszone, moeten de kernkwaliteiten (paragraaf 7.3) van het gebied worden versterkt door natuur- en landschapselementen aan te leggen. Voor een ruimtelijke ontwikkeling in GO is niet alleen een berekening nodig, maar ook onderzoek en een versterkingsplan. Voor afwijkingen die mogelijk zijn binnen het bestemmingsplan (binnenplanse afwijking, verkorte aanvraag omgevingsvergunning) gelden de instructieregels voor GO niet (bron: instructieregels provincie Gelderland). In figuur 16 is de bestemming van het perceel opgenomen. Zolang de uitbouw binnen het woonvlak (geel) blijft, en dat is de bedoeling van de initiatiefnemer, zijn er geen vervolgstappen nodig in het kader van de Groene Ontwikkelingszone.

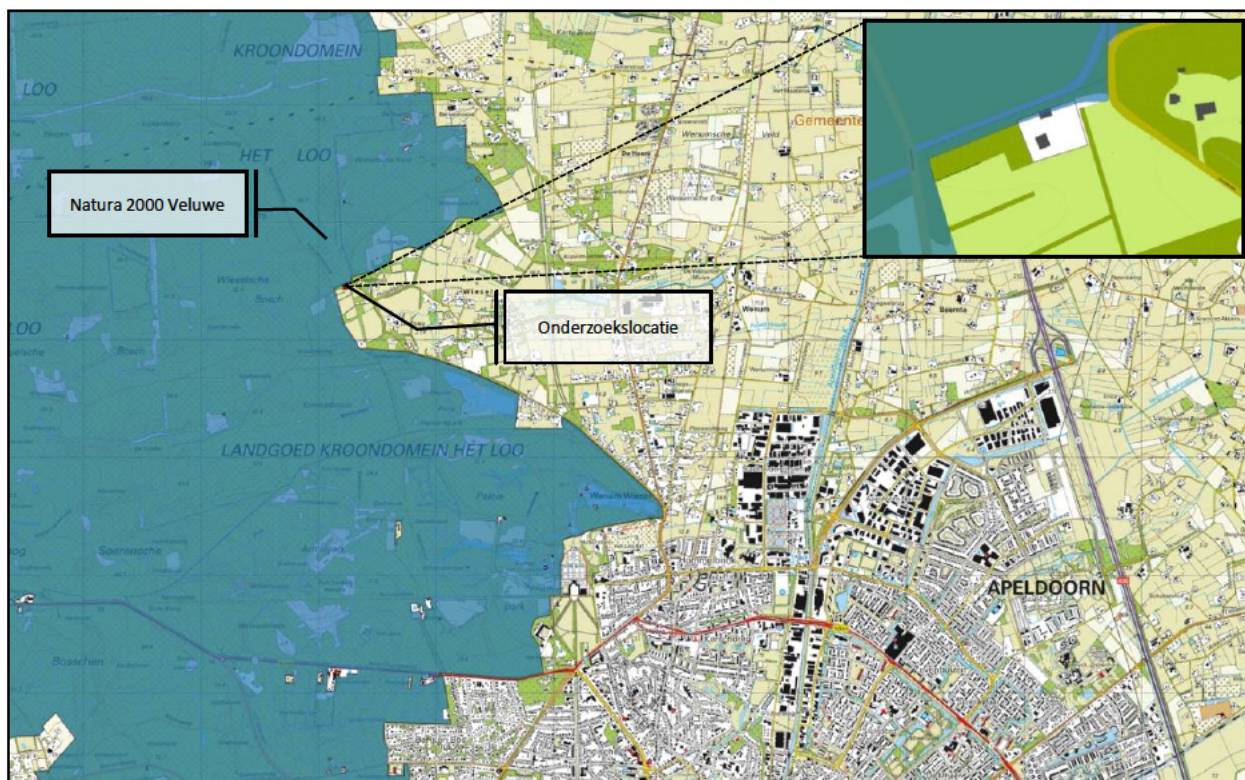
Figuur 16. Bestemmingsplan Wenum-Wiesel en het buitengebied van de gemeente Apeldoorn (bron: Omgevingsloket).

7.5 Gevolgen van de ingreep op het Gelders natuurnetwerk

De regels ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk zijn opgenomen in artikel 5.5 van Omgevingsverordening Gelderland. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op locaties in het Gelders natuurnetwerk, wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als uit onderzoek blijkt dat die geen nadelige gevolgen kan hebben op de kernkwaliteiten. Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte als die onder gestelde voorwaarden worden gecompenseerd. De uitbouw blijft binnen de woonbestemming. Daarom zijn de regels uit de provinciale verordening niet aan de orde en is van compensatie geen sprake.

7.6 Natura 2000

Het Natura 2000 gebied Veluwe grenst aan de onderzoekslocatie. De begrenzing loopt door een deel van de kapschuur.

Figuur 17: Ligging onderzoekslocatie (rode vlak) ten opzichte van Natura 2000 (blauw). Inzet detail onderzoekslocatie.

Natura 2000-waarden Veluwe

Het Natura 2000-gebied Veluwe is aangewezen met als doel het duurzaam beschermen en herstellen van de natuurlijke habitats en soorten van communautair belang, conform de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het behouden en versterken van de biodiversiteit op regionaal en Europees niveau, met bijzondere aandacht voor kwetsbare en karakteristieke natuurwaarden.

Specifieke instandhoudingsdoelstellingen:

- Behoud en herstel van habitattypen: Bescherming, herstel en duurzame instandhouding van kenmerkende habitattypen zoals droge heiden, stuifzanden, natte heiden, vennen, bossen en schraalgraslanden.
- Behoud van soorten van Europees belang: Zorgdragen voor gunstige leefomstandigheden voor kwetsbare en beschermde diersoorten, waaronder de nachtzwaluw, boomleeuwerik, zwarte specht, draaihals, diverse soorten vleermuizen en reptielen zoals de zandhagedis en gladde slang.
- Waterkwaliteit en hydrologie: Verbeteren en waarborgen van natuurlijke waterregimes en waterkwaliteit om hydrologisch gevoelige natuurwaarden zoals vennen, moerassen en natte heiden te behouden.
- Verbinding van leefgebieden: Stimuleren en behouden van samenhangende en robuuste natuurgebieden die migratie, verspreiding en overleving van soorten bevorderen.

- Beperking van externe invloeden: Voorkomen en mitigeren van negatieve effecten van verzuring, vermesting (onder andere door stikstofdepositie), verdroging, recreatie, versnippering en andere bedreigingen voor het natuurlijke systeem.

De instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd in het aanwijzingsbesluit en de beheerplannen van het gebied. Elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in of nabij Natura 2000-gebied Veluwe wordt getoetst aan deze doelstellingen, waarbij behoud en herstel van gunstige staat van instandhouding voorop staan.

Gevolgen van de ingreep op Natura 2000

De ingreep vindt plaats buiten de begrenzing van Natura 2000. Directe negatieve gevolgen op de genoemde soorten en habitats zijn uitgesloten. Indirecte gevolgen waar het gebied gevoelig voor is, betreft verzuring en vermesting door stikstof. Gelet op de beperkte schaal van de verbouw- werkzaamheden en het vergelijkbare gebruik van de onderzoekslocatie, is de kans klein dat er sprake is van nadelige gevolgen. Bij het bepalen van een mogelijke kans op significant nadelige gevolgen door depositie van stikstof, is het echter verplicht gebruik te maken van de Aeries Calculator. Als er sprake is van een toename van stikstofdepositie, zal vervolgens moeten worden nagegaan wat de kans is op significante gevolgen op Natura 2000.

8 TOETSING HOUTOPSTANDEN

De regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen gelden buiten de zogeheten 'bebouwingscontour houtkap'. De onderzoekslocatie is gelegen buiten deze contour, waardoor er geen sprake is van een melding- of herplantplicht vanuit de Omgevingswet. De bomen op de onderzoekslocatie blijven gehandhaafd.

9 ADVIES BIODIVERSITEIT

Biodiversiteit is een term die wordt gebruikt om de rijkdom aan plant- en diersoorten weer te geven. Deze verscheidenheid aan soorten is voor de mens onmisbaar, bijvoorbeeld door de productie van zuurstof, de afbraak van dode planten en dieren en de bestuiving van gewassen. Veel bouw materiaal, voedsel, brandstof, grondstoffen en medicijnen zijn afhankelijk van biodiversiteit. Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Uit onderzoek is gebleken dat de biomassa aan insecten met meer dan 75% is afgenomen. Insecten vormen de basis van ons ecosysteem en zijn voor het grootste deel verantwoordelijk voor de bestuiving van gewassen en de bodemvruchtbaarheid. Daarnaast vormen ze het voedsel voor veel dieren, waaronder vogels en vleermuizen. Bij iedere ontwikkeling kan een versterking worden gegeven aan de biodiversiteit. In dit kader zijn in deze quickscan voor de betreffende locatie een aantal vrijblijvende adviezen gegeven.

Gemeentelijk beleid biodiversiteit Apeldoorn

De gemeente Apeldoorn werkt aan de doelen van het Groenplan en de Eco-gids waarin versterking van de biodiversiteit een belangrijk onderdeel is. Dit plan richt zich op het vergroten van groen in stad en dorpen, het versterken van het groen-blauwe netwerk en karakteristieke landschappen, en het bevorderen van de ecologische veerkracht en biodiversiteit. In de gemeente Apeldoorn is NatuurInclusief en KlimaatAdaptief bouwen en ontwikkelen [NIKA] de norm.

Situatie op de onderzoekslocatie

De woonboerderij op de onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het Kroondomein waarin de natuurwaarden groot zijn. Ook op het erf kunnen maatregelen worden genomen om de biodiversiteit te versterken. Het gaat hier om vrijblijvende maatregelen, tenzij anders aangegeven.

- Kapschuur geschikt maken voor vleermuizen door aanbrengen betimmering aan de zijkanten waarin spleten worden gemaakt voor vleermuizen.
- Plaatsen vleermuiskasten (wettelijk verplicht).
- Ruimte voor vleermuizen onder het dak woning beschikbaar houden (wettelijk verplicht).
- Aanleggen broeihoop voor de ringslang.
- Aanleg takkenhopen als winterverblijf voor bijvoorbeeld de ringslang, hazelworm, egel en wezel.
- Gebruik van inheemse soorten bij aanplant of inzaaien van de tuin.
- Verwijderen van exoten in het bosgedeelte van de onderzoekslocatie. Hier is duivels-wandelstok aanwezig die zich sterk via wortelstokken heeft verbreid.
- Grasland bloemrijker maken door een aantal keer per jaar te maaien en het maaisel af te voeren. Ongeveer een kwart van de vegetatie bij maaibeurt niet maaien. Schapenzuring bevorderen voor vuurvliners. Richtlijnen Kleurkeur Vlinderstichting toepassen. Maaisel kan worden gebruikt voor aanleg van een broeihoop voor de ringslang.
- Het zuidwestelijke deel van de woning grenst aan bloemrijk grasland. Deze kan tijdens de werkzaamheden worden beschermd door hier geen materialen te plaatsen en zo min mogelijk te betreden tijdens de renovatiewerkzaamheden (wettelijk verplicht). Beschadigingen van de bodem en vegetatie zijn moeilijk te herstellen.

- Bevorderen leefgebied vliegend hert door behouden en creëren van dood hout: De larven van het vliegend hert ontwikkelen zich jarenlang in rottend hout van loofbomen, zoals eik. Aanbrengen van dikke, deels begraven boomstam of stronken in een zonnige, rustige hoek van het erf.
- Aanbrengen drinkschaal of kleine vijver als drinkplaats voor vogels en kleine zoogdieren.
- Plaatsen steenuilenkast en/of kerkuilenkast.
- Broedplek maken voor de gekraagde roodstaart en grauwe vliegenvanger, bijvoorbeeld door het plaatsen van (halfopen) nestkasten in of aan de kapschuur.
- Aanleg zandige plekjes voor wilde (zand)bijen en hagedissen.
- Realiseer rommelplekjes en ruige hoekjes zodat (aard)hommels een nest kunnen maken. Hiervan profiteert ook de rode koekoekshommel.
- Kapschuur toegankelijk houden voor de boerenwaluw (wettelijk verplicht). Eventueel kunstnesten bijplaatsen Eventueel kunnen er plankjes onder worden gemaakt tegen uitwerpselen.

10 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Hunink Ecologie heeft opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden ter plaatse van de Greutelseweg 42 in Wenum. Aanleiding hiervoor is het voornemen om de woning op de onderzoekslocatie te verbouwen (isoleren, realiseren van een dakkapel en een uitbouw).

Door middel van de gegevens uit de NDFF is onderzocht welke soorten in de afgelopen 3 jaar op en in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn aangetroffen. Op 26 juli 2025 is door Hunink Ecologie een veldbezoek gebracht aan de onderzoekslocatie. Uit de bureaustudie en het uitgevoerde veldbezoek komen de volgende punten:

- Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen of te verwachten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.
- Tussen de muur en het dakoverstek van de woning zijn smalle kieren aanwezig waardoor vleermuizen naar binnen kunnen kruipen. Op de vensterbank en het kozijn zijn enkele vleermuiskeutels aangetroffen. Gelet op de kenmerken van de woning en de vleermuiskeutels wordt de woning naar verwachting gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door de gewone dwergvleermuis. Zekerheid over soort en functie kan alleen worden verkregen door middel van veermuisonderzoek.
- De onderzoekslocatie en omgeving is zeer geschikt voor vleermuizen om te foerageren. Er vinden geen verandering plaats aan het groen die van invloed zijn op vleermuizen. Zolang er geen toename is van verlichting is er geen sprake van verstoring van foerageergebied.
- Grote zoogdiersoorten das, damhert, edelhert, haas, ree, vos, boommarter, steenmarter en wild zwijn hebben binnen de onderzoekslocatie geen vaste voortplanting- of verblijfplaatsen. Er zijn geen bewoning- of verblijfsporen aangetroffen. Grote zoogdieren leven in de omgeving en zullen op de aangelegen landerijen en in de bossen foerageren. Er is echter geen sprake van negatieve gevolgen op de soorten door uitvoering van de werkzaamheden.
- Kleinere soorten zoals de bosmuis, rosse woelmuis, eekhoorn, egel en mol kunnen op de onderzoekslocatie worden aangetroffen. De ingreep heeft geen betrekking op het bosgedeelte op de onderzoekslocatie, waardoor geen sprake is van negatieve effecten. In het kader van de zorgplicht is geadviseerd het bosdeel tijdens de werkzaamheden af te schermen.
- Er broeden enkele boerenzwaluwen in de kapschuur. De kapschuur blijft behouden en moet toegankelijk blijven voor boerenzwaluwen.
- Algemene soorten als de merel en heggenmus kunnen gebruik maken van de bomen en struiken op de onderzoekslocatie. Verwijderen van groen dient buiten de broedperiode plaats te vinden.
- De ringslang en hazelworm kunnen incidenteel op de onderzoekslocatie worden aangetroffen. Omdat er geen optimaal habitat aanwezig is, zijn negatieve effecten van de werkzaamheden redelijkerwijs uitgesloten. Er is geen nader onderzoek naar reptielen noodzakelijk. In het kader van versterking van biodiversiteit zijn enkele maatregelen aanbevolen.
- In het bosgedeelte op de onderzoekslocatie kan de bruine kikker en de gewone pad schuilgelegenheid vinden. Strikt beschermde soorten worden niet verwacht. In het kader van de zorgplicht is geadviseerd het bosdeel tijdens de werkzaamheden af te schermen.

- De onderzoekslocatie vormt geschikt leefgebied voor dagvlinders, waaronder dagvlinders van de Rode Lijst. Het gaat om de bosparelmoevlinder en bruine vuurvlinder. In het kader van versterking van biodiversiteit en de wettelijke zorgplicht zijn maatregelen voorgesteld. In het kader van de zorgplicht moet het grasland tijdens de werkzaamheden worden beschermd. Ecologisch maaiadvies is geadviseerd.
- Op en in de omgeving van de onderzoekslocatie komt het vliegend hert voor. De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op deze grote keversoort. In het kader van versterking biodiversiteit zijn maatregelen voorgesteld.
- In de omgeving is een waarneming van de rode koekoekshommel, bremsandbij en wijngaardslak, allen Rode Lijst, bekend. Het leefgebied van deze soorten wordt als gevolg van de ingreep niet aangetast.
- De onderzoekslocatie ligt binnen de Groene Ontwikkelingszone en voor een deel in het Gelders Natuurnetwerk. Omdat de uitbouw binnen de begrenzing van woonbestemming blijft, zijn er geen vervolgstappen nodig in het kader van de provinciale omgevingsverordening.
- Er zijn geen directe negatieve effecten te verwachten op Natura 2000. Indirecte effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet aannemelijk, echter alleen uit te sluiten door middel van een Aerius-berekening.
- Ten aanzien van biodiversiteit zijn vrijblijvende adviezen gegeven om de natuur op het erf te versterken.

In tabel 3 staat per soortgroep en thema aangegeven of er door de voorgenomen plannen overtreding van de Omgevingswet wordt verwacht. Daarnaast is opgenomen of er maatregelen nodig zijn in het kader van de specifieke zorgplicht. Vervolgens is aangegeven of er nader onderzoek nodig is. In de toelichting staan in het kort de vervolgstappen.

Tabel 1: Conclusies quickscan natuurwaarden.

Soortgroep/thema	Overtreding Omgevingswet	Specifieke zorgplicht	Nader onderzoek	Toelichting
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	
Vleermuizen				
Verblijfplaats	Ja	Ja	Ja	Vervolgstappen nemen.
Vliegroute	Nee	Nee	Nee	Behouden bomen, geen toename van verlichting
Foerageergebied	Nee	Nee	Nee	Behouden bomen, geen toename van verlichting
Grondgebonden zoogdieren				
Algemene zoogdieren	Nee	Ja	Nee	Bosgedeelte afschermen tijdens de werkzaamheden
Beschermde zoogdieren	Nee	Ja	Nee	Alleen met daglicht werken (geen bouwlampen)
Broedvogels				
Algemene broedvogels	Nee	Nee	Nee	Verwijderen groen buiten broedperiode
Jaarrond beschermd	Nee	Nee	Nee	Kapschuur toegankelijk houden voor de boerenwaluw
Reptielen	Nee	Nee	Nee	Hazelworm en ringslang incidenteel aanwezig.
Amfibieën	Nee	Ja	Nee	Bosgedeelte afschermen tijdens de werkzaamheden
Vissen	Nee	Nee	Nee	
Vlinders en libellen	Nee	Ja	Nee	Grasland afschermen tijdens de werkzaamheden
Overige soortgroepen	Nee	Nee	Nee	Vliegend hert aanwezig, deze soort ondervindt geen negatieve effecten.
Gebiedsbescherming	Mogelijk	Nee	Ja	Effecten uit te sluiten door middel van een Aeries berekening
Houtopstanden	Nee	Nee	Nee	
Beleid en biodiversiteit				Verhogen natuurwaarden op het erf en natuurinclusief renoveren

LITERATUUR

- KAPER, A EN MÜSKENS, G: Brochure Steenmarters in en om het huis, landschapsbeheer Gelderland, 2006
- KRAPP, F (HRSG.): Die Fledermäuse Europa's AULA-verlag GmbH, Wiebelsheim, 2011
- VIERHAUS, H UND BÜLOW, B. VON: Zwei neue Nachweise der Rohrfledermaus *Pipistrellus nathusii* (Kayserling & Blasius, 1839) aus Westfalen. Natur und Heimat 38, 1978, 65-70
- WIERSEMA, G. J.: De bruikbaarheid van vleermuizenmest voor faunistisch onderzoek. Natuurhist. Maandblad 68, 1979, 3-9

Websites:

www.checklistgroenbouwen.nl

<https://www.flevoland.nl/wat-doen-we/natuur>

<https://iplo.nl/thema/natuur/>

<https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/veluwe>

www.nederlandsesoorten.nl

www.vivarapro.nl

https://media.gelderland.nl/Checklist_GO_2024_c92ef7d7cd.pdf

<https://www.apeldoorn.nl/fl-ecogids.html>

<https://www.samenvoerbiodiversiteit.nl/updates/2024/10-oktober/presentatie-peter-de-mink-gemeente-apeldoorn.pdf>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Netwerk Groene Bureaus

Hunink Ecologie is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus telt ongeveer 100 leden en vertegenwoordigt daarmee driekwart van alle (landschaps)ecologen bij adviesbureaus.

Kwaliteitsbevordering vindt plaats via discussies over kwaliteit tussen bureaus onderling en tussen bureaus en opdrachtgevers. Belangenbehartiging vindt plaats door aanspreekpunt voor de branche te zijn en knelpunten die binnen de branche gevoeld worden, te formuleren en te bespreken met opdrachtgevers.

De leden van het Netwerk Groene Bureaus hechten grote waarde aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, aan goed opdrachtnemerschap en aan collegialiteit. De leden onderschrijven daartoe de gedragscode van de vereniging.

Adviesbureaus die lid zijn van het Netwerk Groene Bureaus investeren nadrukkelijk in de kwaliteit van hun producten en in de kwaliteit van de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Met het lidmaatschap van het Netwerk Groene Bureaus laten wij zien dat wij:

1. kwaliteit van besluitvorming en integere advisering als enig belang hebben. Leden van het Netwerk Groene Bureaus zijn geen natuurbeschermers en geen facilitators van natuurschadelijke ontwikkelingen. Zij staan tussen de partijen maar zijn zelf geen partij;
2. conform de gedragscode van het Netwerk Groene Bureaus adviseert: respectvol, deskundig, integer, verantwoord, objectief en onafhankelijk;
3. ons door het Netwerk Groene Bureaus met regelmaat laat toetsen op de geleverde kwaliteit;
4. de klachtenprocedure van het Netwerk Groene Bureaus erkennen. De klachtenprocedure is onderdeel van kwaliteitsborging van het Netwerk Groene Bureaus en staat open voor opdrachtgevers en andere belanghebbenden. Onafhankelijk voorzitter van de klachtencommissie is Annelies Freriks (Element Advocaten, Eindhoven en hoogleraar Dier en Recht, Universiteit Utrecht), met Robert Crince le Roy (advocaat bij Wybenga Advocaten, Rotterdam) als vervanger;
5. medewerkers inzetten met een passende opleiding: HBO, academisch niveau of van vergelijkbaar niveau;
6. zonodig - en binnen de overeengekomen contractvoorwaarden - snel aanvullende deskundigheid kunnen inschakelen via het Netwerk Groene Bureaus.

Meer informatie over het Netwerk Groene Bureaus is te vinden op: www.netwerkgroenebureaus.nl

BIJLAGE 1 SCHADELIJKE HANDELINGEN SOORTENBESCHERMINGSREGIMES

Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal):

- Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl;
- Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- Het opzettelijk storen van vogels;
- Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Schadelijke handelingen Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal):

- Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. vogels art. 1 Vrl);
- Het opzettelijk verstoren van dieren;
- Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren;
- Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Schadelijke handelingen andere soorten (art. 11.54 Bal):

- Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A Bal;
- Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren;
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B Bal;
- Het verbod geldt niet voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

BIJLAGE 2: BEGRIPPEN

- **Abiotische factor:** een milieufactor die geen biologische oorsprong heeft, zoals klimaat, bodem en water.
- **Bebouwingscontour houtkap:** met het aanwijzen van de bebouwingscontour houtkap bepaalt de gemeente wanneer de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) over het vellen van houtopstanden gelden. Die gelden namelijk alleen buiten de bebouwingscontour houtkap.
- **Bergingsgebied:** gebied waaraan op grond van Omgevingswet een functie voor waterstaatkundige doeleinden is toegedeeld, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en dat ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen.
- **Bijzonder nationaal natuurgebied:** natuurgebied als bedoeld in artikel 2.44, tweede lid; (*Artikel 2.44; lid 2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.*)
- **Biotische factor:** Elk levend wezen dat een invloed uitoefent op zijn omgeving. Elk organisme speelt een rol binnen het ecosysteem en staat daardoor in relatie met andere organismen, zoals bijvoorbeeld een roofdier-prooi relatie. De biotische factoren zijn is dus het levende deel van het ecosysteem.
- **Bouwactiviteit:** activiteit inhoudende het bouwen van een bouwwerk.
- **Bouwen:** plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten.
- **Bouwwerk:** constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart.
- **Duurzame ontwikkeling:** ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.
- **Ecosysteem:** een natuurlijk systeem dat bestaat uit alle organismen in een bepaald gebied en hun abiotische omgeving, en de wisselwerkingen tussen beide. Bijvoorbeeld een loofbos.
- **Flora- en fauna-activiteit:** activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten.
- **Gedragscode:** een beschrijving hoe een flora- en fauna-activiteit wordt uitgevoerd dat dit geen invloed heeft op flora en fauna. Deze wordt opgesteld door overheden of organisaties die vaak dezelfde activiteiten verrichten. Door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode zijn aangewezen in de Omgevingsregeling.
- **Gelijkwaardige maatregel:** Het toepassen van gelijkwaardige maatregelen is geregeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet. Het gaat om een maatregel waarmee ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de algemene regel. Gelijkwaardige maatregelen kunnen niet alleen fysieke maatregelen zijn, maar bijvoorbeeld ook bepaalde werkwijzen en meetmethoden.
- **Habitat van een soort:** door specifieke abiotische en biotische factoren bepaald milieu waarin de soort tijdens een van de fasen van zijn biologische cyclus leeft.

- **Herbeplanten:** door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging of op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand.
- **Houtopstand:** zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.
- **Insteek:** snijlijn van het talud met het maaiveld.
- **Maatwerkregel:** een algemene regel van een gemeente, waterschap of provincie die afwijkend of aanvullend is op een algemene regel van het Rijk of een provincie (artikel 4.6 Omgevingswet).
- **Natura 2000-activiteit:** activiteit, inhoudende het realiseren van een project als bedoeld in artikel 6, derde lid, van de habitatrichtlijn dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.
- **Natuurlijke habitat:** geheel natuurlijke of halfnatuurlijke land- of waterzone met bijzondere geografische, abiotische en biotische kenmerken.
- **Omgevingsplanactiviteit:** activiteit, inhoudende:
 - a) een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
 - b) een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
 - c) een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.
- **Ongewoon voorval:** Een gebeurtenis is een ongewoon voorval als de volgende criteria allemaal gelden;
 1. Bij een activiteit gebeurt iets dat afwijkt van het normale verloop
 2. De gebeurtenis heeft (mogelijk) nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving
 3. De gevolgen van de gebeurtenis zijn significant
- **Oppervlaktewaterlichaam:** samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna.
- **Opzettelijk:** als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of een plant. Hieronder valt ook 'voorwaardelijke opzet'.
- **Prioritair type natuurlijke habitat:** type natuurlijke habitat dat in bijlage I bij de habitatrichtlijn als zodanig is aangeduid.
- **Prioritaire soort:** soort die in bijlage II bij de habitatrichtlijn als zodanig is aangeduid.
- **Programma stikstofreductie en natuurverbetering:** programma stikstofreductie en natuurverbetering als bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.
- **Redelijkerwijs:** hetgeen verwacht kan worden van de gemiddelde persoon die een activiteit verricht. Het gaat niet om de persoonlijke kennis van degene die de activiteit verricht.
- **Regionale wateren:** watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk.
- **Rijkswateren:** watersystemen of onderdelen daarvan die in beheer zijn bij het Rijk.
- **Significant:** Er is geen definitie van 'significant'. Verschillende factoren bepalen samen of sprake is van significant of niet. Het komt neer op de vraag of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in gevaar komen door de activiteit. Factoren zijn bijvoorbeeld:
 - afname van de oppervlakte van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat.

- afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie.
- algemene condities van het gebied voor behoud en herstel van de habitat of soorten.
- **Sloopactiviteit:** activiteit inhoudende het slopen van een bouwwerk.
- **Slopen:** geheel of gedeeltelijk afbreken of uit elkaar nemen.
- **Specifieke zorgplicht:** een handeling valt onder een specifieke zorgplicht als degene die de activiteit verricht weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen. Bij het artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat meestal een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:
 - Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
 - Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
 - Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
- **Staat van instandhouding van een natuurlijke habitat:** som van de invloeden die op de betrokken natuurlijke habitat en de daar voorkomende typische soorten inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de natuurlijke verspreiding, de structuur en de functies van die habitat of die van invloed kunnen zijn op het voortbestaan op lange termijn van de betrokken typische soorten op het grondgebied, bedoeld in artikel 2 van de habitatrichtlijn.
- **Staat van instandhouding van een soort:** effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het grondgebied, bedoeld in artikel 2 van de habitatrichtlijn.
- **Uitheemse soort:** soort, ondersoort of lager taxum van dieren, planten, schimmels of micro-organismen die zijn geïntroduceerd buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied, met inbegrip van alle delen, gameten, zaadcellen, eicellen of propagulen van die soort en alle kruisingen, variëteiten of rassen, die kunnen overleven en zich vervolgens kunnen voortplanten.
- **Vellen:** rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben.
- **Voor stikstof gevoelige habitats:** voor stikstof gevoelige leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt.
- **Voortoets:** een onderzoek of uw project of plan significant negatieve gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden.

HuninkEcologie
ecologisch onderzoek en advies